

bude zákon účinnosti, svěřenskému soudu ku schválení, přejde svěřenské jmění do spoluvlastnictví toho, kdo byl v den účinnosti zákona držitelem a šesti nejbližších čekatelů a to tím způsobem, že držitel obdrží 7/28, první čekatel 6/28, další čekatel 5/28, další 4/28, další 3/28, další 2/28 a poslední 1/28 celého jmění svěřenského.

Čekatelem jest ten, u koho byly dne 5. března 1920 splněny náležitosti předepsané zřizovací listinou pro nástupnictví ve svěřenství, po případě, zemřel-li čekatel po dni 5. března, jeho potomci, kteří všichni dohromady představují osobnost svého předchůdce. Při tom nebud však zásadně přihlíženo k omezením zřizovacích listin, které se příčí právnímu řádu nastalému po 28. říjnu 1918 zrušením šlechtictví a prohlášením občanské rovnosti zejména k omezením pro nerovný sňatek, nedostatek šlechtictví neb určitého počtu šlechtických předků a podobným.

Odstavec 2.

vynechána buďtež slova: »do neobmezeného vlastnictví čekatelů, který podle zřizovací listiny jest povolán k nástupnictví« a nahrazen slovy:

»spoluvlastnictví nejbližších šesti čekatelů ve smyslu odstavce 1. a sice tím způsobem, že první čekatel obdrží 6/21, druhý 5/21, třetí 4/21, čtvrtý 3/21, pátý 2/21 a šestý 1/21.

Zněl by tudíž 2. odstavec: Bylo-li by uvolněno svěřenství v den, kdy zákon nabude účinnosti, úmrtím dosavadního držitele, buď odevzdáno do spoluvlastnictví šesti nejbližších čekatelů ve smyslu odstavce 1. a sice tím způsobem, že první čekatel obdrží 6/21, druhý 5/21, třetí 4/21, čtvrtý 3/21, pátý 2/21 a šestý 1/21.

Při tom se nepřihlíží k omezením ve zřizovací listině uvedeným v odstavci 1.

Odstavec 3.

Z odstavce toho jest vynechati slovo »omezeného« a nahraditi slovem »kvoty spoluvlastnictví« a vynechati slovo »dědická« a nahraditi je slovy »ohledně čekatelů«.

Zněl by tudíž odstavec 3.

Zemřel-li by dočasný držitel po dnu účinnosti zákona v šestiměsíční lhůtě odstavec 1. a nedošlo-li v této k dohodě, platí, že nabyl kvoty spoluvlastnictví a nastává ohledně čekatelů posloupnost podle ustanovení odstavce 1. Odst. 4. Kdyby nebylo šesti čekatelů nýbrž méně, přejde svěřenské jmění do spoluvlastnictví držitele a všech čekatelů dle následujícího schématu: nejbližší čekatel svěřenství obdrží pořadové číslo 1, každý bližší další číslo pořadové; součet těchto čísel pořadových udává počet dílů, na které jmění svěřenské se dělí a pořadové číslo udává zároveň počet dílů, který čekatel, respektive držitel dostává.

Rozdělení dle tohoto schématu platí i v případech odstavce 2. a 3.

V § 6.

vypustiti slova »nebo svěřenskému nástupci«.

V § 7.

vynechati v 1. odstavci »§ 3«, vynechati v 1. odstavci slova: »držiteli svěřenství a zemřel-li, nástupce podle zřizovací listiny povolánému pak třem nejbližším čekatelům« a nahraditi slovy: »nabyvatelům svěřenství«.

V § 8.

vynechati slova: »s omezením podle § 3« a nahraditi slovy: »a ostatním nabyvatelům dle § 3«.

V § 14.

vynechati v odstavci 1. slova: »nehledíc k omezení svěřenským nástupnictvím« (odst. 2.) vynechati celý odstavec.

F. KOVAŘ:

O zásadních rozdílech v povolání notářském a advokátském.

Vzhledem k opakujícím se projevům, že by povolání notářské mohlo a mělo splynouti s povoláním advokátským, není nevhodno a nemístno, pojednati o zásadních rozdílech obou povolání, pro které řádná justiční správa nemůže a nemá na sloučení ani pomýšleti, tím méně je chtít uplatňovati.

Princip povolání advokátova jest určen ve slovech »zastupovati« stranu požádavší a přijatou, jí »raditi« a jí vésti čili manudukovati, kterážto slova a jich smysl jsou uvedena a rozuměna v §§ 8., 10. atd. dosavadního adv. řádu a budou v každém jiném dobrém advokátním řádě.

Princip povolání notářova jest obsažen ve slovech »sepisovati listiny veřejné i soukromé a mimosporná podání, strany vésti a poučovati čili manudukovati«, — kterážto slova a jich smysl jsou naznačena a vyrozumívají se v § 1., 5., 52., 53. atd. nynějšího notář. řádu a budou v každém jiném dobrém notářském řádě, — to vše všemožně tak, aby se tím předešlo sporům (kauteální jurisdikce).

Neslučitelnost obou povolání jest vyjádřena v obou řádech a bude tomu tak i budoucně, pokud se zachovají správné stěžejní zásady právního pořádku ve státě.

Advokát jedná proti svému povolání

1. zastupuje-li stranu, vůči které radil anebo radí straně druhé ve věcech sporných i mimosporných (arg. § 10 odst. 2. a 1. druhá část věty adv. řádu) a

2. sepisuje-li listinu o právních jednáních stran s různými i protichůdnými zájmy a zastupuje-li při tom svého dřívějšího nebo nynějšího klienta jej požádavšího a jím přijatého vůči ostatním účastníkům a s těmito vede řízení čili manudukci na způsob notáře nebo soudce a když advokát třeba donucuje toho druhého účastníka nebo ty druhé účastníky výhrůžkou žaloby, podrobiti se podmínkám jeho klienta (arg. § 10. odst. 1. druhá část věty adv. ř. a pak z příčiny, že to není v žádném zákoně advokátům dovoleno, jelikož jest něco podobného proti stěžejní zásadě jejich povolání — argument § 2. odst. 11. a § 293. nesp. říz., § 1. 5. atd. notář. řádu a contrario — také sazby advokátní nemají žádných ustanovení o listinách a nejsou nikdy a nikde v tom ohledu na notářské sazby poukázány).

Notář jednal by proti svému povolání,

1. kdyby při sepisování listin anebo při projednáních pozůstalostních »zastupoval« jednoho účastníka nebo jedny účastníky s jedněmi zájmy vůči druhému účastníku nebo druhým účastníkům s jinými zájmy a »radil« jen onomu neb oněm na způsob advokáta a kdyby

nestranicky nevedl řízení čili manudukci mezi všemi účastníky různých i protichůdných zájmů na způsob soudce a

2. kdyby pokud dle stávajících zákonů a nařízení jest notáři zastupování ve věcech sporných a exekučních omezeně dovoleno, — »zastupoval« jednu stranu proti druhé a oné »radil« z jakékoli jím notářem mezi třetími stranami sepsané listiny (arg. § 40. notář. ř.).

Často se mluví a píše o jakýchsi privilegiích stavu notářského vůči stavu advokátskému, což ale se děje buďto z ignoranství nebo ze škodolibosti, nebo příslušnými zákony předepsané formy a způsoby právních jednání a z toho povstalých listin nejsou pro notáře, nýbrž pro strany ku zabezpečení jejich osobních a majetkových poměrů mezi sebou i vůči veřejnosti a jest i bude tomu tak vždy v každém nynějším i budoucím spořádaném kulturním státě atsi republikánském atsi monarchickém.

Zrovna tak bylo by nesmyslné, mluvit a psát o privilegiích advokátů z příčiny, že strany jsou nuceny ve sporech před sborovými soudy dáti se zastupovati advokáty, neboť jest to opět jen v zájmu stran a veřejného pořádku.

Z uvedených podstatných rozdílů v obou povoláních jest nepochopitelné, chtějí rozdělit práce notářů mezi advokáty a soudy a místa notářská postupně rušiti v nepatřičný prospěch oněch a na značnou obtíž těmto, jak učinil absolutista císař Josef II., ovšem jen na jakýsi čas, byv nucen ponechatí obecnstvu potřebnou působnost aspoň tak zvaných vrchnostenských justiciářů — i nastala by co nejdříve nutnost tentýž stav notářský s jeho zvlášť upravenými pracemi právními zas obnoviti, jak jest a bude ve všech nejpokročilejších státech kulturních.

Ani sestátniti notářství nelze, jelikož práce notářů sestávající v rovnání a listinném upevňování soukromoprávních poměrů jednotlivců za příslušné sazební poplatky, nelze přenést a uvaliti na státní zaměstnance, státně placené ve službách veřejného řádu a nikoli jen soukromého pořádku.

Jest už svrchovaně na čase, aby justiční správa v přesvědčení, že shora rozvedené zásady zcela odpovídají zákonným předpisům, míst notářských nezrušovala, nýbrž naopak je rozmnožovala za cenu případného uzákonění možnosti jmenování advokátů notáři při dočasném nedostatku kompetentů ze stavu notářského.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

I totožnost osoby dlužníkovy na př. když firma dluhující změnila znění a sídlo, nutno věřiteli vykážati v exekučním návrhu způsobem v § 9. ex. ř. stanoveným aniž lze dovolávati se notoričnosti. Dle § 269. c. ř. s.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 5. prosince 1922 R I 1278/22.)

Vrchní soud zamítl exekuční návrh, kterému soud sborový I. stolice vyhověl, poněvadž titul exekuční zněl proti firmě jiného znění než proti které čelil návrh na povolení exekuce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu. Důvody: Dle § 9. ex. ř. lze povolití exekuci proti jiné povinné straně nežli je uvedena v exekučním titulu, jenom tehdy, když se dokáže listinami veřejnými, neb veřejně ověřenými, že povinnost v exekučním titulu zjištěná, přešla z osoby tam jmenované na osobu, proti kteréž se vede exekuce.

V exekučním řízení platí sice dle § 78. ex. ř. předpisy civ. soud. řádu o důkazu (§§ 266. až 291. c. ř. s.), avšak jenom potud, pokud exekučním řádem není nic jiného nařízeno. Avšak právě § 9. ex. ř. jest nařízeno něco jiného, neboť § 9. nepřipouští dokazovati sukcessi v závazek všemi průvodními prostředky v c. ř. s. jmenovanými, nepřipouští tudíž též platnost zásady o notoritě (§ 269. c. ř. s.), nýbrž předpisuje, že sukcessi v závazek lze prokázati pouze veřejnými listinami, anebo listinami veřejně ověřenými, jinak exekuce proti osobě v exekučním návrhu naznačené, která se nekryje s osobou v exekučním titulu naznačenou, povolena býti nesmí.

Vymáhající věřitel nepřipojil exekučnímu návrhu veřejných nebo veřejně ověřených listin o tom, že »Österreichischer Verein für ... in Wien«, jenž v exekučním titulu jako strana povinná jest uveden, jest totožným se »Spolkem pro ... v X«, proti němuž exekuce byla navržena, ba vymáhající věřitel ve svém návrhu změnu firmy a totožnost osoby ani netvrdil, nýbrž beze všeho bližšího vysvětlení a odůvodnění navrhl exekuci proti firmě s částečně jiným jménem a jiným sídlem.

Právnem tedy rekursní soud změnil usnesení prvního soudu, exekuční návrh zamítl. Jeho povinností nebylo, aby z moci úřední vyžádal si zprávu o změně jména a sídla firmy od soudu obchodní rejstřík vedoucího, neboť § 3. a § 55. odst. 2. ex. ř. zakazují při návrhu na povolení exekuce konati předběžná šetření a vyžadovati od úřadů neb stran předložené listiny neb jiných důkazů, vyjma případy v zákoně výslovně uvedené, které zde v úvahu nepřicházejí a zásada § 269. c. ř. s., jak dříve pověděno, v tomto případě neplatí.

K zavedení umořovacího řízení ohledně dluhopisů rakouských válečných půjček, jakožto cizozemských státních dluhopisů, jest dle § 115. odst. 4. j. n. příslušný okresní soud bydliště navrhovatele.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 5. prosince 1922 R I 1383/22.)

Ustanovení prvního odstavce § 115. j. n., dle něhož vyzvání k umoření státních obligací a úvěrních papírů jim na roveň postavených navrhnouti jest u sborového soudu první stolice, v jehož úředním sídle se vedou příslušné úvěrní knihy, má na mysli pouze tuzemské státní obligace a úvěrní papíry, a proto nelze ho použítí, jde-li o umoření dluhopisů rakouských válečných půjček, které nejsou uznávány za tuzemské státní obligace a ohledně nichž se úvěrní knihy v tuzemsku nevedou.

Tim však není řečeno, že zavedení umořovacího řízení ohledně cizozemských státních dluhopisů, tudíž dluhopisů rakouských válečných půjček, v tuzemsku vůbec jest vyloučeno; platí tu spíše ustanovení čtvrtého odstavce § 115. j. n., dle něhož, nel-li tu jiného předpisu, pro umořovací řízení a pro povolení amortisace příslušným jest soud okresní, u kterého strana, domáhající se umoření, v čase žádosti má svůj obecný soud ve věcech sporných, zvláště když umoření má účinek jen v tuzemsku.

Z toho co uvedeno, plyne, že nepochybily nižší soudy, odmítnuvše návrh pro nepřislušnost dovolaného krajského soudu v Ch., že však není správným právní názor soudu rekursního, že v tomto případě není vůbec žádný tuzemský soud příslušným, poněvadž jde o cizozemské státní dluhopisy, že jest spíše založena příslušnost okresního soudu v Ž. jakožto soudu, u něhož navrhovatel má svůj obecný soud ve věcech sporných (§ 66 j. n.). Proto bylo sice zamítnouti dovolací rekurs, ale zároveň dle § 44. odst. 1. j. n. uložiti soudu stolice první, aby věc přikázal příslušnému okresnímu soudu v Ž.

Vyrovnávací správce nemá práva rekursu do rozhodnutí o přiznání nebo nepřiznání práva hlasovacího.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 5. prosince 1922 R I 1375/22.)

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs vyrovnávacího správce X. do usnesení vrchního zem. soudu, jímž změnou usnesení soudu krajského přiznáno bylo věřiteli Zovi hlasovací právo ohledně jeho pohledávky přihlášené částkou 8000 Kč.

Důvody: Dle § 44. odst. 1. vyrovn. ř. mohou hlasovací právo některého věřitele bráti v odpor jen ostatní věřitelé a dlužník a jen těmto přísluší tedy také právo rekursu do rozhodnutí o přiznání nebo nepřiznání práva hlasovacího. Nedostává se tedy vyrovnávacímu správci legitimace k dovolacímu rekursu, jež bylo tudíž odmítnouti.